

Zajednica praktičara interne revizije

Izveštaj o rezultatima

upitnika za pripremu
plenarne sesije u Ukrajni, Jalta
25 - 28. maj 2010. god.

Pripremljeno od strane:
Tomislava Mičetića, CPIA, CAE hrvaskog MoF
Preseđavajućeg IA COP
maj 2010. god.

Public Expenditure Management
Peer Assisted Learning

Sadržaj:

I. <i>UVOD</i>	3
II. <i>OPŠTE INFORMACIJE</i>	4
III. <i>NAJVAŽNIJE, NALAZI,...</i>	5
A. Informacija o internoj reviziji po zemljama	5
B. Trening i sertifikacija internih revizora	5
C. Teme i oblasti plenarne radionice	5
D. Aktivnosti članstva zajednice praktičara (COP) u 2009. i 2010. godini	6
IV. <i>MOGUĆE PREPORUKE</i>	7
V. <i>PRIMERI KAKO JE UČESTVOVANJE NA SKUPOVIMA COP IA-a UTICALO NA PRAKSE U ZEMLJEMA</i>	7
CRNA GORA	7
REPUBLIKA KIRGIZ	7
MOLDAVIJA	8
RUMUNIJA	8
TADŽIKISTAN	8
TURSKA	8
UKRAJINA	8
HRVATSKA	8
VI. DETALJNI TABELARNI REZULTATI	9

I. UVOD

Upitnik je poslat članovima sa zahtevom da se dobiju komentari/informacije/trenutni status o temama koje će biti razmotrene na sledećoj plenarnoj sesiji predviđenoj da se održi u Ukrajni, 25 - 28. maja 2010. godine, kao i zahtev za daljim informacijama i detaljima. Povratna informacija od članova je vrlo važna i zbog nastavljanja rada Zajednice praktičara internih revizija (u daljem tekstu „IA COP“), i treninga i sertifikacije.

Cilj ovog upitnika bio je da se prezenteri/govornici pripreme na temu trenutne situacije u polju interne revizije u zemljama koje čine PEM-PAL (Deo A.), trenutni pregled o postojećim programima treninga i sertifikacije za interne revizore javnog sektora (Deo B.), priprema tema plenarne radionice (Deo C.), i potreba procena daljih aktivnosti inicijative PEM-PAL-a i zadobijanja interesa od strane sponzora (Deo D.).

Na upitnik su odgovorili nacionalni predstavnici (direktori JCH ili druga reprezentativna lica) PEM-PAL COP-a za internu reviziju. Postoji 50 pitanja i potrebno je 30-40 minuta da se odgovori na upitnik. Upitnik je takođe tražio mišljenje o sprovodenju COP-a, kao i vaša iskustva o događajima kao što su sureti u Jerevanu, Ljubljani, o website-u i ostalim materijalima.

Najveći broj pitanja je tražio da se odabere jedna od željenih opcija, označavanjem polja (u najvećem broju samo jedna). Članovima koji su poslali upitnik nazad je **data prednost po pitanju sponzorstva** za IA COP plenarni sastanak u Ukrajni.

II. OPŠTE INFORMACIJE

Upitnik je poslat svim 21 PEM-PAL zemljama članicama, a 10 je poslalo popunjeno upitnik nazad, što čini 47%. **Zemlje** (ovaj izraz će se koristiti u daljoj analizi) koje su odgovorile su:

- **HRVATSKA**
- **REPUBLIKA KIRGIZ**
- **KOSOVO**
- **MOLDAVIJA**
- **CRNA GORA**
- **RUMUNIJA**
- **TADŽIKISTAN**
- **TURSKA**
- **UKRAJINA**
- **RUSIJA**

Posebnu zahvalnost iskazujemo svim gore pomenutim zemljama i Ljerki Crnković, koordinatoru hrvatske JCH, i novim članovima COP-a koji su pomogli u pripremi konsolidovanih tabela.

III. NAJVAŽNIJE, NALAZI,...

Sledeće što sledi čini najvažnije elemente upitnika, i predstavljeni su u četiri dela.

A. Informacija o internoj reviziji po zemljama

Najveći broj zemalja ima **Dokument o merama politike** ili Strateški dokument, koji opisuje stanje stvari interne revizije (i PFIC-a), analizirajući adekvatnost tih sistema i pripremajući sledeće korake za dalji razvoj, kao i **zakonsku osnovu/regulativu u polju interne revizije**. Ti dokumenti su takođe dostupni na internetu, ali sada uvek i na PEM-PAL jezicima (engleskom, ruskom i bosanskom).

JCH u zemljama imaju između 4 – 30 zaposlenih, i jedinice interne revizije u **resornim ministarstvima** tih zemalja su uspostavljene.

Najveći broj zemalja nema nikakav **poseban platni koeficijent** za interne revizore (osim Hrvatske i Turske) što bi moglo da utiče na zadržavanje profesionalaca iz polja interne revizije, što čini i poteškoću pod uslovima trenutne politike plata da se pronađe odgovarajuće osoblje za takve pozicije.

Ne postoji obavezni trening (ili sertifikacija) za vaše **javne menadžere** o ulozi interne revizije, što može voditi neodgovarajućem razumevanju o dodatoj vrednosti interne revizije kao nove alatke za menadžere.

B. Trening i sertifikacija internih revizora

U najvećem broju zemalja **JCH su odgovorne za T&S** internih revizora, i ne postoje zahtevi o profesionalnom iskustvu pre treninga. Vreme trajanja varira od zemlje do zemlje i polovina zemalja ima trening materijale na lokalnom jeziku.

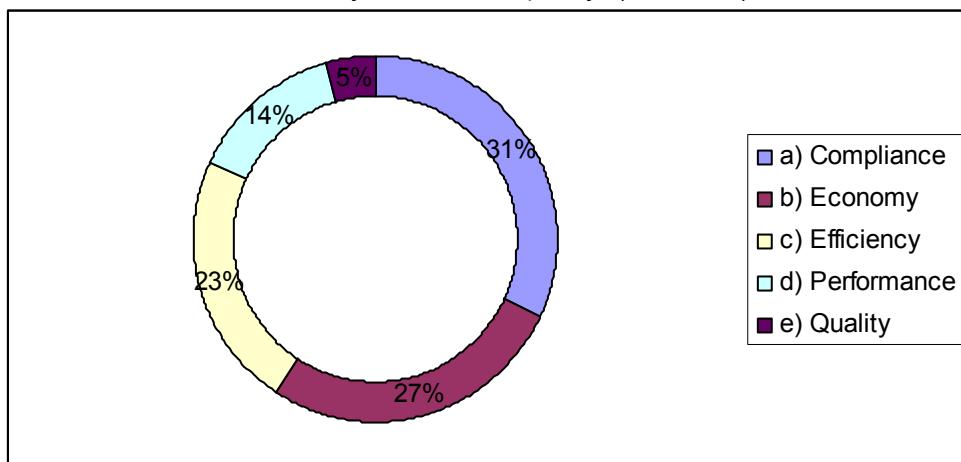
Najveći broj zemalja **ne priznaje međunarodne kvalifikacije** (od IIA, CIPFA ili lokalnih nacionalnih sertifikata).

C. Teme i oblasti plenarne radionice

U zemljama postoji **dobra saradnja između eksterne i interne revizije**, uglavnom preko održavanja seminara i sastanaka o zajedničkim temama, ali funkcionisanje interne revizije **nije uvek deo izveštaja eksterne revizije**.

Zemlje su navele da one **nemaju uvek jasne pravne definicije inspekcije**. Input za rad inspekcije je **kombinacija** detaljnih godišnjih planova za njihovu aktivnost i postoji obaveštavanje iz drugih izvora.

Slika 1. Cilj budžetske inspekcije (videti C.7.)

- a) Usklađenost; b) ekonomičnost; c) efikasnost; d) performanse; e) kvalitet;

Inspektori **nemaju obavezne treninge**, već u mnogim zemljama detaljno **upustvo (pravilnik ili priručnik)** za njihov rad. Budžetski inspektori u zemljama se u najvećem delu bave nepravilnostima i prevarama. **Saradnja** između budžetske inspekcije i interne revizije se ne pronalazi u velikom broju zemalja, već postoji strogo razgraničenje između zadataka interne revizije i inspektora. Saradnja između budžetske inspekcije i interne revizije se sprovodi na sastancima. U najvećem broju zemalja, rad budžetske inspekcije je predstavljen u **godišnjim izveštajima**.

Tabela 1. Teme koje članovi vide kao zajedničke, a koje se mogu obraditi sa budžetskim i trezorskim COP-ovima

Zajedničke teme	Rezultat
Budžetiranje po performansama	9
Programsko budžetiranje: monitoring i evaluacija	7
Upravljanje rizicima	6
Računovodstvo i izveštavanje	6
PEFA	3
Upravljanje jedinstvenom knjigom računa trezora	3
Keš menadžement	2
Srednjoročno budžetiranje	2
Uticaj političkih promena na budžet	2
Budžetska klasifikacija i Knjiga računa trezora	2
Javni dug	1
Statistika javnih finansija	0

D. Aktivnosti članova COP-a u 2009. i 2010. godini

Članovi koriste **website PEM-PAL-a** (www.pempal.org) (ili Wikispaces) i održavaju neformalne kontakte sa ostalim članovima COP-a. Članovi su pružili inpute za raspravu na COP-u, za website, događaje i/ili materijale koji se trebaju razviti.

Tabela 2. Aktivnosti u COP-u

Šta je pomoglo da događaj bude uspešan	Rezultat
a) učestvovanje u aktivnostima	8

d) upoznavanje sa ljudima i izgradnja odnosa	8
b) učestvovanje u dizajnu budućih događaja	4
c) identifikacija i artikulacija zajedničkih izazova	3
f) otkrivanje mogućnosti	3
h) logistika	2
i) društveni događaji (uključujući obilazak grada)	1

Članovi su se koristili iskustvima svojih kolega iz COP-a, ili ostalih saznanja koje je dizajnirao COP, preporučivali ili primenjivali reforme u polju interne revizije u svojoj praktičnoj oblasti u 2009. i/ili 2010. godini.

IV. MOGUĆE PREPORUKE

Analizom rezultata koje smo primili mogući sledeći koraci bi mogli biti:

- Prevod pravnih dokumenata koji se odnose na internu reviziju na sve PEM-PAL jezike
- Otvoranje diskusija/sesija o politici plata za interne revizore u zemljama
- Nastavak diskusije/sesije o treningu i sertifikaciji kao i kontinuirani profesionalni razvoj za interne revizore
- Saradnja eksternih i internih revizora - istraživanje dobrih praksi
- Prezentovanje sadržaja i sistema međunarodnih kvalifikacija članovima

Daljim aktivnostima treba dati prioritet kao što je navedeno u Tabeli 1, kao i načinima pružanja sesija kao što je prezentovano u Tabeli 2.

Nove metode i načini komunikacije između članova trebaju biti dalje istraživane.

V. PRIMERI KAKO JE UČESTVOVANJE NA SKUPOVIMA COP IA-a UTICALO NA PRAKSE U ZEMLJEMA

CRNA GORA

“Preuzeo sam dobra iskustva i prakse iz oblasti interne revizije zemalja koje su već uspostavljene u sistemu.”

REPUBLIKA KIRGIZ

„Изучение полезного опыта и методов,, обмен ценностными идеями, решение возникающих проблем, способствует размышлению о правильности практики в Стране и совершенствовать в соответствии с лучшей практикой успешных Стран“

„Istraživanje korisnih iskustava i praksi, razmena vrednih ideja, reševanje problema, promoviše odražavanje dobre prakse u zemlji i unapređuje je u skalu sa najboljim praksama uspešnih zemalja“.

MOLDAVIJA

„Počeli smo da organizujemo seminare za interne revizore sa dosta praktičnih primera.“

RUMUNIJA

„Razumem specifične rizike različitih zemalja u smislu primene interne revizije.“

TADŽIKISTAN

„Priprema jedne interne revizije, razvoj zakona u vezi interne revizije itd, itd...“

TURSKA

Preuzeti bugarski „FMC-Inspekcija-Zakoni o internoj reviziji“ i prevedeni na turski jezik, koji su nam pomogli u izradi nacrti nove politike mera za oblast inspekcije u Turskoj, ali još uvek nismo mogli da rešimo problem. Takođe smo profitirali od Plana treninga i sertifikacije proisteklog iz PEMPAL seminara.

UKRAJINA

„Помогло в реализации реформ ГВФК“

„Pomoglo nam je u implementaciji reformi PFIC-a“

HRVATSKA

„Rad PEM-PAL-a na T&S je uticao na naš sistem T&S preko novouspostavljenog Programskog komiteta unutar JCH za sistem treninga i sertifikacije u Hrvatskoj .“

VI. DETALJNI TABELARNI REZULTATI

		HRVATSKA	R. KIRGIZ	KOSOVO	MOLDAVIJA	CRNA GORA	RUMUNIJA	TADŽEKISTAN	TURSKA	UKRAJINA	RUSIJA	UKUPNI REZULTAT
A. Informacija o internoj reviziji po zemljama												
A.1. Koje ministarstvo (i koja organizacija unutar ministarstva) ima odgovornost da razvije, harmonizuje, koordinira internom revizijom?		MF	MF	Ministarstvo ekonomije i finansija	MF, PIFCHD	MF, JCH	Ministarstvo javnih finansija	MF	MF, Upravni odbor za koordinaciju interne revizije		MF	
A.2. Da li postoji Dokument o merama politike ili Strateški dokument, koji opisuje trenutno stanje interne revizije (i PIFC-a), analizirajući adekvatnost tih sistema i planirajući sledeće korake za dalji razvoj?	a) da b) ne	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	9
A.3. Da li postoji zakon/regulativa o internoj reviziji?	a) da b) ne	1	1	1	1	1	1	1			1	1
A.4. Da li postoje pravni dokumenti za interne revizore koji su dostupni na internetu (na engleskom/srpsko-hrvatskom/ruskom jeziku)?	ništa nije objavljeno na Internetu lokalni jezik samo, link: http:// engleski jezik, link: http:// srpsko-hrvatski jezik link: http:// ruski jezik, link: http://						1		1	1	1	1
A.5. Koji broj zaposlenih radi u vašim JCH?		13	4	7	5	6	30	12	18	11	10	3

		HRVATSKA	R. KIRGIZ	KOSOVO	MOLDAVIJA	CRNA GORA	RUMUNIJA	TADŽEKISTAN	TURSKA	UKRAJINA	RUSIJA	UKUPNI REZULTAT
A.6. Da li su jedinice interne revizije uspostavljenje u resornim ministarstvima?	a) da b) ne	1	1	1	1		1	1	1		1	8
A.7. Da li postoji posebna politika plata za osoblje odeljenja interne revizije?	a) da b) ne	1							1			2
A.8. Da li je teško pod trenutnom politikom plata da se pronađu odgovarajući zaposleni za te funkcije?	a) da b) ne	1	1	1	1	1	1	1		1	1	9
B.9. Da li postoji obavezni trening (ili sertifikacija) za vaše javne menadžere o ulozi interne revizije?	a) Da, organizovano je od strane: i traje: dana b) ne						1					1
B. Trening i sertifikacija internih revizora												
B.1. Da li postoje zahtevi za interne revizore u smislu profesionalnog iskustva?	a) Da, zahtevi su godine iskustva b) ne		1	1		1	1	1	1			6
B.2. Ko je odgovoran za organizaciju treninga i sertifikata internih revizora u javnom sektoru?	a) Niko nije odgovoran b) CJH c) Lokalni IIA Poglavlje d) Drugi:		1	1	1	1	1	1		1	1	2
B.3. Koje je trajanje (obavezognog) treninga?	dana	25	?	Mnogo dana			15		90			130
B.4. Da li postoji program i	a) da b) uglavnom	1		1		1		1				4
												0

		HRVATSKA	R. KIRGIZ	KOSOVO	MOLDAVIJA	CRNA GORA	RUMUNIJA	TADŽEKISTAN	TURSKA	UKRAJINA	RUSIJA	UKUPNI REZULTAT
nastavni materijal obezbeđen na na lokalnom jeziku?	c) ne		1					1			1	3
B.5. Da li se priznaju međunarodne kvalifikacije (od strane IIA, CIPFA ili lokalnog nacionalnog sertifikata)	a) da, priznavanje sa: b) ne						1		1			2
		1	1	1	1			1			1	6
B.6. Finansiranje treninga i sertifikovanja:	a) državno budžetiranje bez obaveze da ostane b) trajno državno budžetiranje c) oni koji se treniraju sami plaćaju d) spoljni projekti, molimo vas naznačite izvor: e) ostali izvori:	1	1						1			3
				1								1
					1			1				1
						1						2
							1					0
B.7. Da li postoji regulisana obaveza kontinuiranog profesionalnog razvoja za interne revizore?	a) da, na sledeći način: b) ne	1		1			1		1			4
					1							4
B.8. Da li je postojala bilo koja revizija/procena tekućeg programa koje je sprovodila vaša zemlja?	a) da, od strane: (navesti instituciju i godinu procene) b) ne	1										1
					1							1
B.9. Da li je bilo koji upitnik sproveden gde su menadžeri i/ili trenirana lica pitana u vezi zadovoljstva u vezi kvaliteta rada internih revizora?	a) da b) ne, planiramo da ga sprovedemo u sledećem periodu c) ne			1			1					2
					1							2
C. Teme prenarne radionice												
C.1. Da li postoji saradnja između eksterne i	a) da b) ne, planiramo da je sprovedemo tokom	1		1	1	1	1	1				6
									1		1	2

		HRVATSKA	R. KIRGIZ	KOSOVO	MOLDAVIJA	CRNA GORA	RUMUNIJA	TADŽEKISTAN	TURSKA	UKRAJINA	RUSIJA	UKUPNI REZULTAT
interne revizije u vašoj zemlji? c) ne	sledeće godine		1									1
C.2. Na koji način je izvršena saradnja između eksterne i interne revizije u vašoj zemlji?	a) seminari na sledeće teme: b) sastanci na sledeće teme: c) konferencije na sledeće teme: d) zajedničke radne grupe u vezi metodologije revizije e) drugi metodi:	1	1	1	1	1	1					6
		1		1			1					3
												0
												1
												0
C.3. Da li je funkcionisanje interne revizije deo izveštaja eksterne revizije?	a) da b) ne	1		1	1		1					4
			1			1		1	1		1	5
C.4. Da li u vašoj zemlji postoji jasna pravna definicija inspekcije?	a) da, imamo sledeću legislativu: b) ne	1		1			1					3
			1		1		1	1	1		1	6
C.5. Koja je definicija inspekcije?												0
C.6. Šta čini input za rad inspekcije?	a) imaju detaljan godišnji plan za oblast njihove aktivnosti b) rade samo ako postoji informacija iz drugog izvora c) kombinacija a) i b) d) (nešto drugo)										1	1
			1									1
				1	1		1		1	1		5
								1				1
C.7. Šta je u vašoj zemlji cilj budžetske inspekcije? (označite više od jednog)	a) usklađenost b) ekonomičnost c) efikasnost d) performanse e) kvalitet	1	1		1		1	1	1	1	1	7
		1	1		1		1	1			1	6
			1		1		1	1			1	5
				1		1				1		3
					1							1
C.8. Da li inspekcija ima detaljno upustvo (pravilnik ili priručnik) kojim se rukovode u radu?	a) da b) ne	1		1			1	1		1		5
					1					1		3

		HRVATSKA	R. KIRGIZ	KOSOVО	MOLDAVIJA	CRNA GORA	RUMUNIJA	TADŽEKISTAN	TURSKA	UKRAJINA	RUSIJA	UKUPNI REZULTAT
C.9. Da li inspektori imaju obavezan trening?	a) da, dana b) ne			1								1
		1			1			1	1	1	1	6
C.10. Broj budžetskih inspektora u vašoj zemlji?	inspektori	8			150		89	3000	?	50000		
C.11. Kako je budžetska inspekcija organizovana?	a) centralizovana za sve budžetske korisnike b) decentralizovana u svakoj instituciji c)	1			1				1	1	1	4
							1	1	1	1	1	5
												0
C.12. Da li se budžetski inspektori bave nepravilnostima i prevarama?	a) da b) uglavnom c) ne	1			1				1	1	1	5
							1	1				2
												0
C.13. Da li u vašoj zemlji postoji saradnja između budžetske inspekcije i interne revizije?	a) da b) ne, planiramo da je sprovedemo u sledećoj godini c) ne	1					1	1				3
									1	1	1	3
		1			1							2
C.14. Da li interni revozori imaju strogo razgraničenje između interne revizije i inspektorskih poslova?	a) da b) ne	1	1		1		1	1		1		6
										1		2
C.15. Na koji način se vrši saradnja između budžetske inspekcije i interne revizije?	a) seminari na sledeće teme: b) sastanci na sledeće teme: c) konferencije na sledeće teme: d) zajedničke radne grupe na temu metodologije revizije e) drugi načini:	1										1
												3
		1					1	1				0
												1
					1							1
												1
C.16. Da li postoji godišnje izveštavanje o aktivnostima	a) da b) ne	1					1	1	1	1	1	6
			1		1							2

		HRVATSKA	R. KIRGIZ	KOSOVО	MOLDAVIJA	CRNA GORA	RUMUNIJA	TADŽEKISTAN	TURSKA	UKRAJINA	RUSIJA	UKUPNI REZULTAT
(ili Wikispaces)	d) više od šest puta	1			1	1	1		1	1		6
D.4. Bio sam u neformalnim odnosima sa ostalim članovima	a) nikada										1	1
	b) između jednog i tri puta	1	1				1	1	1	1		6
	c) između četiri i šest puta					1	1					2
	d) više od šest puta				1							1
D.5. Pružio sam inpute COP-u za rasprave, webiste, događaje i/ili razvoj dokumenata	a) nikada										1	1
	b) između jednog i tri puta		1		1	1	1	1	1			6
	c) između četiri i šest puta											0
	d) više od šest puta	1										1
D.6. Doprinoeo sam rukovodstvu i menadžmentu COP-a u ispunjenju zadataka	a) nikada					1			1		1	3
	b) između jednog i tri puta				1		1			1		3
	c) između četiri i šest puta											0
	d) više od šest puta	1										1
D.7. Najbolji dogadjaj za mene je bio:	a) PEM PAL radionica za interne revizore, CEF Slovenija, 12 – 14. decembar 2006. godine											
	b) 2-gi PEM-PAL COP za interne revizore u Kinšau, Moldovija, 20 – 22. jun 2007. godine	1	1				1	1				4
	c) PEM-PAL plenar i COP radionice – 24 – 28. februar 2008. godine, Istanbul, Turska	1					1		1			3
	d) PEM-PAL – T&S i testiranje interne revizije, april 2009 .godine, Ljubljana	1	1				1	1	1			5
	e) 5. PEM PAL sastanak Zajednice praktičara interne revizije u Jerevanu, Jermeniji, 21 -23 . oktobar 2009. godine	1		1			1					3
	f) 6. PEMPAL sastanak Zajednice praktičara interne revizije T&S grupe u CEF-u – Ljubljana, Slovenija 10 -11. decembar 2009. godine	1	1		1	1				1		5
		1	1									2
												8
D.8. Šta je	a) učestvovanje u	1		1	1	1	1	1	1	1		8

		HRVATSKA	R. KIRGIZ	KOSOVO	MOLDAVIJA	CRNA GORA	RUMUNIJA	TADŽEKISTAN	TURSKA	UKRAJINA	RUSIJA	UKUPNI REZULTAT
pomoglo da se ovo napravi najboljim događajem za vas? (označite samo tri)	aktivnostima b) učestvovanje u dizajniranju budućih događaja c) identifikacija i artikulacija zajedničkih izazova d) upoznavanje sa ljudima i izgradnja odnosa f) otkrivanje mogućnosti g) učestvovanje na sastancima h) logistka i) društveni događaji (uključujući oblazak grada) j)											
		1	1	1					1			4
			1		1			1	1			3
		1	1	1	1	1	1	1	1	1		8
				1	1		1					3
						1			1			0
												2
										1		1
												0
D.10. Da li ste se koristili iskustvima kolega iz COP-a ili drugim saznanjima dobijenih u COP-u pri dizajniranju, preporučivanju ili implementaciji reformi u oblasti interne revizije u polju vaše prakse tokom 2009 i 2010. godine?	a) da b) ne, ali je to vrlo moguće u budućnosti c) ne, i to je vrlo nemoguće u budućnosti	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	9
											1	1
												0